

Director și proprietar
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Redactoare-șefă:

FLORICA CIURA ȘTEFĂNESCU

REDACȚIA ȘI ADMIN' STRAȚIA

Coop. „NAȚIONALĂ”, Timișoara

Ecoul

*Scriitorul Livia Rebreanu a
fost numit director general al
teatrelor și operelor.*

*O rază de speranță pentru
altă solitudine — pe care o
merită — teatrul nostru din
Transilvania.*

Oameni și fapte

D. Ignatz Osterreicher

faimosul brutar timișorean care
a trecut de câteva ori prin fața
justiției, nu numai doar pentru
cum amesteca și cum o vindea
pâinea fabricată de dumnealui
dar și pentru chipul cum voia
să devie musai. Etatean român
— rânjește, astăzi, cu poită ma-

re...

Dece, oare, o fi rânjind?...

Se preumblă, cât mai des, a-
cum pe străzile Timișorii — și
în deosebt prin „centru” — săl-
tându-și semeț și bostanul ce-i
ține loc de cap și abdomenul
rubicund, radiând de nu știm ce
satisfacție...

Dece, oare, o fi rânjind?...

Și-o fi închipuind, poate, că
lumea a uitat pe ce fel de căi
și-a îmbogățit — în România —
și cu ce fel de „documente”
(false!) voia să se fabrice „Român
allampolgar”, cu toate că nici
până azi, după 23 de ani, nu s'a
trudit să învețe limba Țării în
scara a hazurii, adunând milioa-
ne destule.

Dece, oare, o fi rânjind, jupân

Osterreicher?

N'o fi crezând că se mai în-
ore vremurile și posibilitățile
sari i-au ajutat să facă ce a vrut,
(să corupă pe cine a vrut — și
să nesocotească tot ce a fost va-

h?

Dacă astfel gândește... se în-
leală, crunt, jupân Ignatz Oster-
reicher — și toți cari visează
a dânsul!

Coincidențele — și 'n presă

sunt de multe ori caraghioa-
erie, ba și fatale.

In cele ce vom înfățișa aci,

stălitătea ne-a lovit pe noi...

in „Ecoul” Nr. 2187, purtând

ata de 25 Decembrie 1940, a

iașărut în pag. II-a și cu un ar-

icol intitulat: „Oameni cu capul

gol”, prin conținutul căruia, co-

laboratorul nostru ridiculiza —

mult spirit și drag de ade-

ăr — la propriu și la figurat,

e oamenii cari umblă iarna, cu

apul gol...

Alaltăieri, 10 Februarie 1941,

a cotidian arădan ne-a făcut

Prizra de a ne anunța, sub

titlul: „Curiozități arădane”, că

ul dintre reporterii săi, pare-

se chiar cel mai harnic pe

re-l are, va scrie o serie de

portaje în cari se va ocupa și

e „Oamenii cu capul gol”...

mai lăta fatalitatea noastră: prin-

apoi coincidența anticipată...

-i spunem așa, riscăm să fim

nuiți că ne-am inspirat din

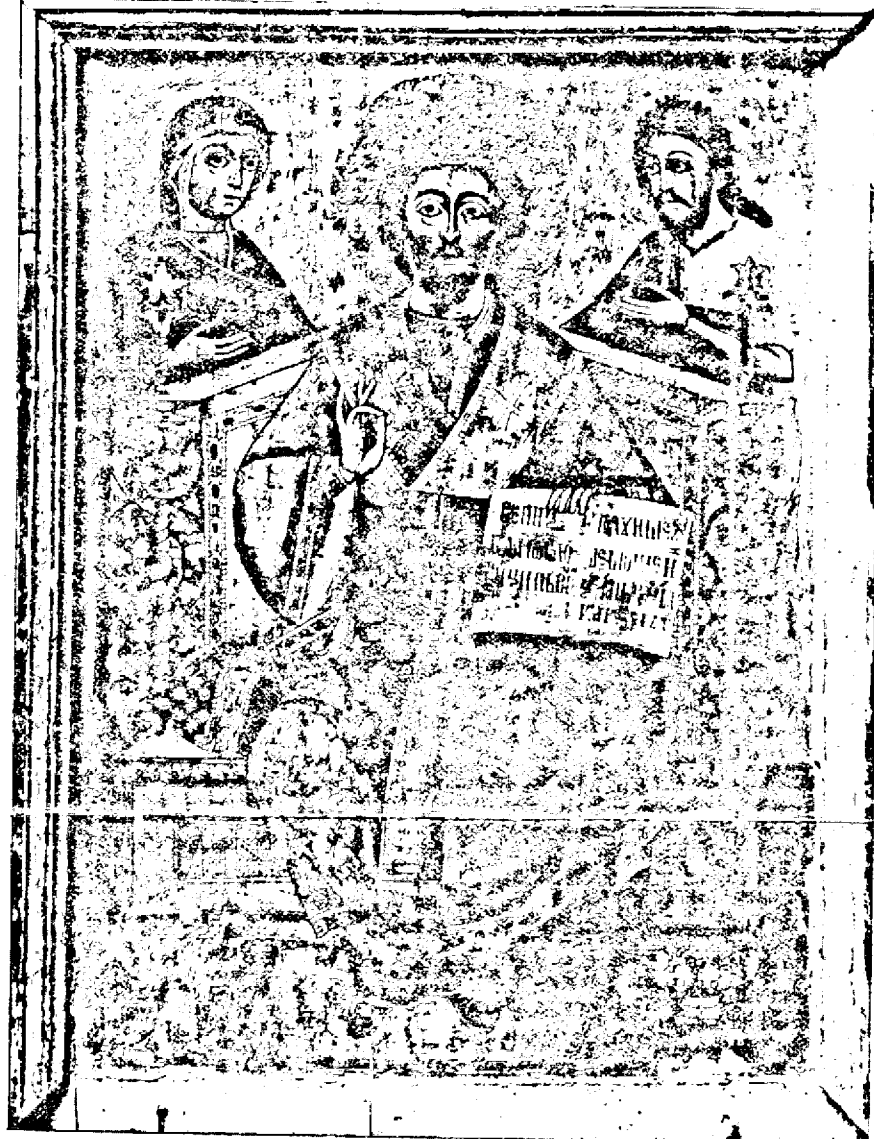
a vece va gândi reporterul ară-

un... ba, că l-am și compilat?!

Const. I. Ștefănescu**Cetiți în pagina 2 a:**

ransilvania pe linia con-
intelor sufletului româ-
sc” (la „Note”).

Pictori bănațeni vechi

Nedelcu Zugravu: „Icoana Impărătească”

(Vezi reportajul: Câteva rânduri despre „Muzeul Banatului”, in pag. a 3-a)

Puțină istorie

ALCIBIADE

*Jumătatea a doua a veacului
al 5-lea înainte de Hristos e
socotită, in istoria Atenei, drept
o epocă tulbură și tristă. Decă-
derea de atunci se leagă de un
nume: Alcibiade, pe care istoria
l-a caracterizat ca un ambițios*

fără pereche.

*Intâiul act de ambițiune al
acestuia a fost plăcerea de a fi
socotit printre membrii mării și*

Ciudin Vâlcu

(Continuare în pag 2-a)

Insemnări la o traducere

„Ruina unei mari existențe”...

O viață întreagă, autorul „Ki-
rei Kiralina”, mult truditul Pa-
nait Istrati a fost slugă „la stă-
pân”. Stăpânul lui, care-i și stă-
pânul nostru al tuturor: reali-
tatea aspră a lumii, cu toată
vremelnicia ei, l-a chinuit până
la sânge.

Panait Istrati a fost silit să
pornească în lume. Biciuit și hăr-
țuit permanent, pe toate dru-
murile, de „stăpânul” acesta fără
indurare. Revoltat peste măsură
și dornic să afle un rost nou,
mai desăvârșit, pentru toate vie-
țile chinuite.

S'a afirmat, fără pic de drep-
tate, că Panait Istrati a plecat

în lume în primul rând pentru
a-și satisface o boală personală
de aventură. Nu. Cine l-a sezi-
zat scrisul lui, a putut cunoaște
imbolul acestui vagabond cele-
bru, care a fost determinat să
pornească în lume de o impla-
cabilă „sete de ideal”, de per-
fecție.

Cu o îndrăzneală căreia nu i
s'ar putea ușor găsi asemănare,
Panait Istrati a luat realitatea
pieptis și a colindat din loc în
loc, din țară în țară, din con-
tinent în continent — ca să des-
copere o lume nouă, nouă de
tot, așa cum o visa el, așa cum
l-o făurise însușirile excepțio-

nale ale sufletului său. In vifor-
nițele peregrinărilor lui, s'a nă-
scut și focul creației. Vagabon-
dând, căutând și luptând — Is-
trati a cuprins în zeci de cărți,
cu talent, tot sbuciumul lui in-
terior și episoadele concludente
ale vieții sale de veșnic călător.
In unele cărți, a descris, cu o
măestrie rară, locurile pe unde
a umblat, creionând tot ce-a vă-
zut și ce a refuzat să înțeleagă
sufletul duios și trudit al celui
care a scris și frumoasa carte:
„La stăpân”.

Panait Istrati pictează, cu o
fidelitate scrupuloasă, realitatea.
Panait Istrati a povestit, auto-
biografic, mai mult lui însăși de-
cât altora, tot ce a văzut și tot
ce a simțit. Panait Istrati a măr-
turisit, in limba franceză, cum,
peregrinând, în căutarea idealu-

lui, i s'au dărâmat, rând pe rând,
toate certitudinile.
Slova lui Panait Istrati, care a
fost tradusă în aproape tot atâ-
tea limbi câte volume a scris
(până și in limba abisiniană), a
cunoscut mari succese de libră-
rie, in toate țările, oferindu-i
un loc de frunte între scriitorii,
cu faimă, din străinătate.

Intr'o bună zi, însă, Panait Is-
trati a obosit. A obosit atunci
când au venit, peste el, toate
prăbușirile, atunci când s'a tre-
zit în fața unei realități treme-
diabile. In acea zi, Istrati s'a
reintors în țara lui, la Baldo-
vinești din județul Brăila. Acolo
unde a crescut și de unde a ple-
cat în lume...

Vasile Dumbravă

(Continuare în pag. 2-a)

De ziua ta, Ardeal

Tu zaci aici.. De dincolo de zare
amarul plâns il auzim in noi;
zadarnic cresc vremelnice hotare;
veni-vor primăveri cu vânt și ploii..

Vom trece brandă nouă peste ele
și chiot cald din munte peste munți —
să ardă cerul, greu de-atâtea stele,
și'n locul lui să rădă-a noastre frunți!

Vă vom strivi, nedrepte și tirane
minciuni, crestate'n lespezi și stejari;
de trăznete ni-s brațele, dușmane,
ca viforul, ca fulgerul de tari!

Ca să ne prindem iar in hora mare
vom răsturna toți munții peste voi,
și printre stânci tăia-va iar cărare,
plug românesc mânat de patru boii!

Florica Ciura-Ștefănescu

Astra Bănățeană

Unul din bastioanele de
cultură in jurul căruia s'au
polarizat energiile creatoare
ale românilor transilvăneni,
inainte de Unire, a fost fără
indoielă Astra.

Vechea asociație pentru
teatru a ardelenilor și a bă-
națenilor depășind cadrul ini-
țial, prin fericitul concurs al
unor conducători inimosi, și
mai ales cu vederi largi, a
reușit să se impună ca un for

cu rol diriguitor in viata sufle-
tească a transilvănenilor, desvol-
tând o activitate paralelă cu
Liga Culturală a românilor din
regatul liber.

Drept omagiu pentru labori-
oasa-i activitate din trecut, in
România întregită Astrei i-au
reventit misiuni tot atât de im-
portante.

Pentru a putea intensifica ac-
țiunea de spiritualizare a mase-
lor, iar Banatului recunoscându-

li-se rolul de pion cu veleități
de necontestat, a putut lua ființă
Astra Bănățeană.

Perseverându-se însă in gre-
șeala anilor de după războiu,
când nenumăratele inițiative spi-
rituale erau încorsetate in forme
biurocratice, conducerea Astrei
Bănățene a fost încredințată unui
inspector școlar, in nădejdea că
sprijinul dascălului îi va fi de
un real folos, pentru ca astfel
să poată pătrunde și la sate.

E foarte adevărat că au ince-
put să curgă procesele verbale
cari notificau existența comite-
telor și a prezidenților respectivi,
dar despre o activitate propriu
zisă nici nu poate fi vorba.

Orașele s'au învâluit in aceeaș
somonolență lamentabilă. La Ti-
mișoara indeosebi, primăria și
prefectura bugetând an de an
sume destul de respectabile pen-

Romulus P. Roșu

(Continuare în pag. 4-a)

ALCIBIADE

(Urmare din pag. 1-a)

puternicei familii a almeonezilor, din sânul căreia descindea și Pericle. Poate să fi fost adevărat, cine știe, dar se cuvine să remarcăm, că, între Pericle și Alcibiade, între faptele și personalitatea celui dintâi și a celui din urmă a face o comparație cât de mică, chiar după atâtea veacuri, ar constitui un sacrilegiu.

Alcibiade, ce-i dreptul, nu era, din fire, om prost. Zeii îl înzestraseră cu strălucite calități naturale și de spirit. Atât, încolo, ce-i dăduseră cu o mână îi luaseră cu alta; Alcibiade avea un caracter vicios, infumurat și imoral. Pecetluit de soartă cu atâta amar de insuficiențe, el n'ar fi fost vrednic nici de vice-cărmători, darmită de cărmător plin.

Și, cu toate acestea, Alcibiade, fără să aibă conștiința valorii lui, a luptat să parvină, să parvină cu orice preț și prin orice mijloace. Fusese, într-o vreme, elevul favorit al lui Socrate, a ilustrului și soțitului filozof grec, dar n'a putut prinde nimic din acea minunată filozofie stoică.

Dimpotrivă. Infumuratul Alcibiade și-a cultivat insuficiențele și orgoliul persoanei lui. A activat în politică, cu patima cu care știu să activeze, întoldeându-se, să deșertească peșteră.

Și Alcibiade a parvenit. Nu știu prin ce anume mijloace — fiindcă istoria e sgârbită în această privință — dar, dintr'odată, părăsind stolca cercetare a adevărului în viață, el ajunge comandant al partidului democrat, care cărmuia, în acea vreme, Atena.

Totuși, orgoliosul Alcibiade era departe de a fi mulțumit. Doria un renume — și nu gloria adevărată, constructivă, ce-l chinuia, adeseaori, pe Temistocle, renumitul general atenian, de câte ori și-amintea de cel care obținuse răsunătoarea victorie dela Marathon. Alcibiade

doria să înfăptuiască ceva să-i ridice propria sa persoană, propria lui gașcă, chiar dacă interesele patriei trebuiau să fie călcate în picioare.

Se spune, că, odată, Alcibiade nu știa cu ce anume faptă să atragă atențiunea cetățenilor, a „oamenilor de treabă”, care nu prea-i dădeau cine știe ce importanță. Alcibiade avea un câine, cel mai frumos câine din Atena, care costase 7000 drahme, o sumă respectabilă, și pe care îl admira toată lumea. Ca să provoace atențiunea „oamenilor de treabă”. Alcibiade a tăiat coada câinelui. Desigur, lumea a discutat extravașanța infumuratului, cu ilaritate și desgust.

În partid, Alcibiade a promovât toate lichelele, toate scursorile periferiei, care-l aplaudau în adunări ce au rămas celebre.

Alcibiade, însă, tot nemulțumit era. Voia o celebritate mai răsunătoare. Firea lui distructivă, înfășurată într'un orgoliu fără margini, îi da mereu ghes. Așa a comis un act de demență politică, care i-a adus, până la sfârșit, pieirea a țării țara într'o expedițiune aventuroasă (contra Siciliei), expedițiune care era să fie pentru atenienii un dezastru iremediabil.

În pragul dezastrului, Alcibiade n'a avut curajul răspunderii. Acel manevrant plin de ambiție deșartă, acel conspirator fără dragoste de patrie a dispărut.

Întâi, s'a refugiat la safropul persan Tisaferno; apoi, la spartani. Și oriunde s'a dus, a conspirat neincetat împotriva patriei sale...

Dar zeii l-au pedepsit, cu pedeapsa ce s'a rezervat, în toate cazurile aproape, tuturor trădătorilor de patrie. La puțină vreme, Alcibiade a pierit pe pământ străin, asasinat din ordinul lui Fahazat, satrapul Babiloniei.

Isfioria așa spune...

Ciudin Vălcu

„Ruina unei mari existențe“...

(Urmare din pag. 1-a)

Era complex sfâșiat, la fapstură și la suflet. Acolo, între „ai lui”, după trei zeci de ani” de vagabondaj, moartea i-a îngăduit să mai scrie o ultimă carte, pe care a intitulat-o: „Pescuitorul de bureți”.

E continuarea aceluiași povestiri auto-biografice. Descrie același viață de vagabond, locurile pe unde a fost și oamenii pe cari i-a văzut. Același stil, al lui, ușor și simplu, descriptiv, evocator. Și, indeosebi, fixează același revoltă a lui; împotriva realității dureroase din lumea asta.

„Pescuitorul de bureți” e ultimul protest al lui Istrati, cel din urmă oțtat al omului căruia i s'au surpat toate certitudinile.

Prefața cărții, scurtă dar concisă, poate fi socotită drept testament al marelui călător chinuit, cari a fost, o viață întreaga, Panait Istrati.

„Câtiva cetitori — spune Istrati în această impresionantă mărturisire — pe cari îi prețuiesc, m'au întrebat, în vremea din urmă, de ce după Mihail, am oprit urmarea povestii lui Adrian Zografi.

N'am oprit-o, am suspendat-o. Urmarea lui Mihail trebuia să fie Adrian Zografi, viața și moartea lui; o viață și o moarte de erou obscur, dar vrednice de a

fi cunoscute, prin setea de idea care însuflețește atâtea existențe obscure și care a fost armătura vieții lui Adrian al meu.

Ori, într'o zi, Adrian, care i una cu mine, și-a văzut setea mărită de o amărăciune neașteptată, năpraznică și dureroasă; slujirea idealului său de către acei cari ca și el se hrăniseră cu el”.

Mal departe, urmează această încrustare cu lacrimi și cu sânge: „Acum, reîntors în satul meu, după o l'psă de treizeci de ani, să-mi fie permis a contempla ruina unei mari existențe, de a-mi aduna puterile și dacă mai am încă vreme s'o iau din nou la drum.

Către care orizonturi?”
Și Istrati, tot într'o bună și tragică zi, a plecat, apoi, „din nou la drum”, de astă dată în tovarășie cu moartea, spre „orizonturile” de dincolo, ale veșniciei. Unde nu există prăbușire și unde nimeni nu-l va mai putea dărâma certitudinile.

Setea lui de ideal, de perfecțiune, setea lui, după o viață nouă — și-o va potoli măcar acolo? Sau își va „contempla ruina unei mari” și zadarnice „existențe”?

Panait Istrati nu ne va mai spune-o niciodată.

Vasile Dumbravă

Schiță de Primăvară

Un miros crud de soare dă'n lăstari
Și vâlnic de lumină-mi joacă'n trup.
Eu tremur tot de rările lui mari
Și mi pipăi mădulele, să-l rup.

Cu ochii cat spre zări de două ori,
Să simt adânc miresmele din Fire;
Și-așa buimac îmi prind obraji — ori
It număr tâmplii avânetul subțire.

...Că la obiânc, în păcele de soare,
O pasăre a prins văzduh sub ea
Și trage Primăvara pe ponoare,
De parcă n'ar vedea-o nimenea...

PETRU SFETCA

NOTE

„Transilvania pe linia constantelor sufletului românesc” se intitulează un documentat articol, pe care îl semnează, în „Revista Fundațiilor Regale” (Nr. 12, Decembrie 1940), d. Octav Șuluțiu. Autorul remarcă „contribuția adusă de Transilvania culturii și sufletului românesc”, în cursul veacurilor, mai just: drumurile pe cari le-a deschis Transilvania „în românismul din todeauna”.

„Deșelul etatei” ar fi, în primul rând, forța aceia transilvană, care, furnizând românismului, prin emigrările continue din cursul veacurilor, materialul uman necesar, a înțeghebat și primele state, dar a imprimat, pe plan spiritual, tradiția unui naționalism viu și conștient.

O „mare forță transilvană în cultura românească” — după aceea a „întemeierii limbii literare române” — e „direcția pedagogică”, pe care au imprimat-o, în toate provinciile locuite de români, transilvănenii.

Altă „direcție transilvană se poate identifica în literatură, contribuția scriitorilor și poezilor transilvani manifestându-se unitar, pe lângă a două mari linii tradiționale bine definite”.

Întâi: „lirismul social” al poeziei transilvane, sub forma protestului și a răzvătirii, sub haina profetismului și a vizionarismului, a jalei și a desrădăcinării.

(„Deșteaptă-te Române”, „Notă vrem pământ”, „La Arme”, „Clăcașii”, „Horia” ș. a.)

Apoi: „epicul pur” e a doua „linie de cristalizare a literaturii transilvane”, „scriitorii transilvani fiind singurii cari au reușit să creleze masiv în acest gen”. (Țiganiada, „Arhangheli”, „Ion”, „Răscoala”, „Domnul Notar” ș. a.)

Studiul dlui Șuluțiu e lung și întărit cu multe exemple din istorie. Ne-am mărginit, acum, la a-l schița numai, rezervându-ne intenția de a reveni, pe larg, asupra lui, într'un foileton special.

Reproducem și fraza ultimă din concluzia studiului: „Cine privește drumul pe care se mișcă românismul, vede că el gravitează cu țările și în mod natural în jurul acestei realități spirituale care este Transilvania, laborator în care s'a plămădit sufletul românesc și care, în ciuda oricăror schimbări politice, trecătoare oricât ar fi de lungi, rămâne centrul culturii noastre în eternitatea ei istorică”.

Cețiți ziarul
„ECOUL”

Ziarul „VESTUL” v reapare încurâ

Cu bucurie românească aflăm și inserăm știrea, ziarul „Vestul”, din Timișoara — ale cărui coloane au fost, întotdeauna, tribună de luptă românească și va relua, încurând, reparația, după o suprimare de două luni și mai bine.

Profesor secundar
Stat, meditează elevii
curs primar și secundar
A se adresa la ziar sau
„Profesor”.

Țara de dincolo de margine

Acum, când drumul s'a oprit în poartă
și noaptea îmi colindă la fereastră,
Adunați tăcerile 'n poală de cer
și faceți salbă de mărgele
din ele
dorului de ducă.

Deschisu-s'au porțile țării de dincolo de margine
și pe drum de ploș,
pe văi de neguri,
sufletul și-a prins iar caii la căruță.

Dincolo, o numai dincolo
se torc tuioare
din soare,
din zare,
se țes brăuri
din râuri.

Hei, strajă a răscrucilor,
departe-i țara de dincolo de margine?

IONEL OLTEANU

„Părereri și Propuneri”

Am recenzat, la vreme, cartea cu titlul de mai sus, pe care a scris-o, cu competență de specialist marcant, d. inginer Ștefan Mateescu, a cărui personalitate a onorat opt ani la șir peședintia Camerei de Comerț și Industrie din Arad.

Cartea această e în vremea de față mai actuală ca oricând. Pentru vederile ei juste — și concluziile, pe cari, dacă nu și le-au însușit tinerii, le-au impus vremile și realitatea. Mai ales în ce privește problema atât de imperioasă a românilor industriali și întreprinderilor.

D. ing. Mateescu a formulat cu mulți ani în urmă, „planul economic” al românilor indus-

triilor, deodată cu acela și „inilor și progresului putea economice a țării noastre din regiunea Aradului”.

Aceleași soluții drepte și realizabile sunt formulate și în privește „pregătirea practică promovarea elementelor tinere în comerț”, după merit și capacitate. „Influența din afară școală în formarea generației mâine” e un capitol concludent și elocvent de surprinzătoare claritate, în ce privește pregătirea unei generații sănătoase, muncitoare și eroice, nu „gangsteri, ca cea din America și „nici de comunisti revoluționari, ca cea din Franța”.

Tribuna liberă

Primim cu rugămintea de a publica următoarele:

STIMATE DOMNULE DIRECTOR,

Cu onoare Vă rog să binevoiti a publica în prețitul ziar, la „Tribuna liberă”, următoarea

Declarație

Subsemnatul declar, în mod categoric, că nu sunt și nu am fost nici când francmason. Nu am avut și nu am nici o legătură cu această organizație.

Protestez cu toată energia contra acestei invinț aduse mie, fără să se poată dovedi, cu nimic, afirm care mă jignește și caută să-mi terfelească cinstea Română.

Primiți, vă rog, Domnule Director, cele mai căldur mulțumiri pentru faptul publicării declarației mele, asigurându-vă de cele mai distins consideratiuni, ce vă păstrez.

Timișoara, 6 Februarie 1941.

Dr. EMIL A. ȚIERAN,
fost prefect al jud. Timiș-Toront
și primar al Timișorii

*) Redacția nu-și asumă nici un fel de răspundere pentru cele publicate în această rubrică.

Câteva rânduri despre „Muzeul Bănatului“

în sanctuarul de artă națională, unde a muncit, fără preget, cu talent și cu dragoste rară, Ioachim Miloia

„Muzeul Bănatului” — bogatul muzeu al provinciei acestelugranită, năpraznic cutropită, — eac după veac, până acum deapătii — s'a mutat în palatul fostului hotel „Ferdinand”. În sălele marelui palat municipal, mesele muzeului își stabilesc, definitiv, locul după vechime și aloare, să servească măturieristoriei și mândriei bănațene.

Prezentăm, în numărul de dată al „Ecoul”-ui, după îngădușuța spațiului, trei clișee din neumăratele piese cari îmbogățesc „Muzeul Bănatului”, acolo unde a muncit, fără preget, cu

talent și cu dragoste rară, Ioachim Miloia.

Aranjamentul, în noul local, îl execută, în prezent, d. Aurel Ciupe, pictorul de obârșie lugojană, noul director al „Muzeului Bănațan”, refugiat dela Târgu-Mureș, unde a fost, opt ani și mai bine, directorul muzeului de acolo.

Am vizitat muzeul, cu dorința de a comunica ceva, din bogăția lui, cetitorilor. D. Aurel Ciupe a binevoit să ne conducă, dela etaj la etaj, din sală în sală, și să ne dea toate lămuririle, cu competența unui specialist.

Pinacoteca

Etajul al doilea (aripa din stânga, a fost rezervat pinacotecii, tablourilor, picturilor.

Așezate în ordine cronologică, în cadrul posibilității, sala întâi e împodobită cu tablouri din pictura germană veche.

Sala a doua conține operele pictorilor români contemporani. Galeria aceasta o deschide tabloul lui Grigorescu: „Uliță la Vite”. Apoi: două deseme de Stoica; un tablou de Rodica Maniu: „La cules”; Cornel Liuba: „Casă dela țară”; două acvarele de Catul Bogdan și una de Rodica Maniu; N. Tonitza: „Iarnă”; un tablou de Pătrașcu și altele semnate de Fr. Șirato, S. Mihnea, Șt. Dumitrescu („Spre mare), Corneliu Baba, Ioan Isac, Aurel Ciupe („Flori”) ș. a.

Foștii elevi ai școlii de arte frumoase dela Cluj, trecută acum la Timișoara, semnează frumoase tablouri, cărora li s'a rezervat o sală specială: Taso Marchini, Nicolae Brana, Ion Vlașiu, Gh. Groza („Insula Capri”), Cornel Mureșan („Flori”) și alții.

Printre tablouri sunt așezate deseme de Iuliu Podlipny și Francisc Ferch.

Romul Ladea, maestrul mânăitor al daltei, are, aici, trei măndre sculpturi: „Cap de copil”, „Nud de piatră” și „un portret al lui Cloșca”.

În sala a 5-a sunt așezate picturile din sec. XIX: „Vanitas” de Schmaedee (1882), o copie mare după Baas; „Răpirea femeilor din Veneția”, copie de Müller Emma (1859) și câteva tablouri de Samosy.

Pictori bănațeni vechi

Sala a 3-a, pe care înadins o descriem aici, e cea mai importantă și tot atât de interesantă din punct de vedere al plasticității bănațene. Sala aceasta e închinată operilor de început ale artei românești în Bănat.

În primul plan, desenele și studiile pictorului Ion Zaicu (1868—1914), „ultima figură marcantă a artei bănațene dinainte de război” (Ioachim Miloia, în „Analele Banatului”).

Pictorul Nic. Popescu (1835—1877), a cărui operă „reprezintă gradul cel mai înalt al năzuințelor artistice ale Banatului” (I. Miloia, ibidem), are desene, studii de academie, tablouri, portrete, picturi și un reușit autoportret.

Alt autoportret e semnat de Alexandru Pop.

Iată, la rând, cu gust aranjată, și opera pictorului Constantin Daniel, considerat, de unii, drept Tițian al Banatului; diferite portrete de bărbai, o Madonă, cu Isus în brațe și câteva alte opere.

Seria pictorilor bănațeni vechi o încheie tablourile, trei la număr, între cari și o admirabilă „Natură moartă”, ale pictorului orăvițean Mihai Velceanu (care s'a manifestat pe la începutul veacului al 19-lea).

Pinacoteca, care e încă în curs de aranjare, tablourile și diferitele piese artistice pe care le are, provin, în parte, din colecția Ormoș, un fost prefect al Timișorii, altele sunt colectate de societatea de istorie a „Muzeului Banatului”, unele sunt cumpărate de primărie prin Ioachim Miloia, fostul director al muzeului.

Secția științifică.

D. Dionisie Linția are, la eta-

jul al 3-lea, o superbă colecție de antologie și de științe naturale, pe care a donat-o „Muzeului”, cu condițiunea de a avea conducerea și îngrijirea ei până la moarte. Secția științifică, prin materialul pe care f-

nită a ceiace alcătuiește acolo în primăvara aceasta, deci după colecția bogată a „Muzeului Bănatului”, câteva rânduri.

În secția bibliotecii, și aceasta bogată în cărți de specialitate, care va fi pusă la dispoziția vizitatorilor după inaugurare, — d. Aurel Ciupe ne-a comunicat

Nicolae Popescu „Înălțarea Domnului”

are, constituie o admirabilă și laudabilă osârdie de artă. (Asupra muzeului de antologie vom reveni).

Secția istorică

În aripa dreaptă este grupul al 2-lea, istoric, care nu e aranjat încă și posedă secții importante: numismatică, arme militare vechi, arheologie și o secție istorică românească a Banatului, unde s'au colecționat și se vor colecționa piese cu privire la viața poporului român din această provincie.

Muzeul Banatului se va inaugura la primăvară

Am redat, de altfel, pe scurt tot ce am însemnat și tot ce am văzut în sălile în care se organizează piesele muzeului. Mai just, am însemnat o schiță mărgindorința și nădejdea dsale de a

se strădui să inaugureze muzeul aranjarea complectă a pieselor.

Dsa intenționează, în cadrul unui plan alcătuit just și în conformitate cu o activitate laudabilă ce se cuvine desfășurată la conducerea unui muzeu — să continue, cu trăgere de inimă și asiduitate, opera lui Ioachim Miloia.

După aranjarea pieselor, se va întocmi un inventariu detaliat și precis. Concomitent cu aceasta, se va desăvârși opera de identificare și caracterizare a tuturor pieselor, în spiritul științific și istoric.

Operei de înfrumusețare a sălilor i se va da o atențiune specială: înzestrarea muzeului cu diferite covoare, transparente la feresire și multe alte modificări, cari vor crea, sălilor, un deosebit și convenit aspect estetic.

Const. Juverdeanu

Secția etnografică

Cea dintâi secție pe care vizităm. La etajul al 3-lea. Înă în prezent, e singura secție aproape deplin aranjată. Cel dintâi gând al noului director, al dlui Aurel Ciupe — mai just o cerere — a fost aceea de a ne așezainti, că secția etnografică.

adunarea și alegerea pieselor, i se datorește, pe de-a'n-tregul, regretatului Ioachim Miloia. Deabia în fața acestor obiecte de muzeu ne dăm seama de valoarea neprețuită a strădaniei lui Ioachim Miloia, pentru istoria românească a Banatului.

Arta religioasă a zugravilor Nedelcu și diaconul Vasile

Un salon cuprinde arta religioasă românească. Sunt, aici, diferite icoane vechi. În special, amărcăm icoanele zugravului Nedelcu, care a activat între anii 1730—35 (I. Miloia, „Analele Banatului”, un artist mare, cărui operă interesează evoluția satelor românești în genere. Nedelcu a pictat, pela 1732, biserica dela Lipova, decorând interiorul, plus iconostasul în piatră. Nedelcu are aici 4 icoane pictate pe lemn, descoperite la Butin (în plasa Gătaia), și în ele, reproducem una în pagina I-a a ziarului.

Tot 4 icoane, zugrăvite pe lemn, formează și ceiace ne-a rămas din opera artistică a diaconului Vasile, icoane care i fost aduse din biserica ortodoxă dela Ferendia.

Costume și cusături naționale

Salonul al doilea e o măndreă a românismului bănațean: costume și cusături naționale au n Bănat, cum le-au purtat și poartă țărani noștri, cum au cusut și înflorat, în nopți veghe și de artă, bănațencile. e fură ochii opregele din Iz. un pieptar brodat în aur și te piese brodate, toate în aur argint. Cămăși cusute în fir

scump de aur, cu flori frumoase din lebel; conciuri în fir de argint și aur, tot din lebel; pruşliucuri pe catifea roșie și neagră.

Colecția e complectată cu alte costume, din alte sate bănațene. În câteva dulapuri, strălucește minunata colecție de catrințe, țesute și înflorate în fir de aur și mătăasă.

Secția etnografică cuprinde șase săli mari. Peretii sunt împodobiți cu vechi și măndre covoare bănațene, lucrate în chilim — și câteva icoane zugrăvite pe sticlă, datând din secolul al XIX-lea.

Două săli conțin obiecte prețioase de artă industrială: olării din Ardeal, artă chinezească, sculpturi diferite; porțelauri: engleze, franceze, italiene; pahare cizelate în cristal, colorate, din epoca Biedermeier.

Noul director al „Muzeului Bănațean”, d. Aurel Ciupe va întreprinde, după aranjarea actualelor piese ale muzeului, va colecta noul piese: costume naționale, complectarea colecției cu piese bănațene, obiecte casnice, fotografiile și tot ce interesează, din punct de vedere etnografic, viața țaranului român din Bănat.

Ion Zaicu: Studii de draperie

Stărpirea cerșitoriei

O sumedenie de inși — mături sau minori, de toate vârstele și ambele sexe — cerșesc, zilnic, la Timișoara. Săraci cu adevărat sau numai cerșetori de meserie apelează neconștient la dărnicia lumii. De mai multe ori pe zi chiar.

Se poate spune, că, la Timișoara, ca și la Arad de altfel, cerșetoria a ajuns a fi o plagă socială. Aceasta e realitatea — și ea se cuvine a fi schimbată.

Iată, însă, că, în această privință, serviciul social al primăriei timișorene s'a sesizat și a elaborat — după cum se anunță — un plan pentru stărpirea cerșitoriei. Nu cunoaștem planul

în amănunțime, dar presupunem că se va aplica în o măsură care, dacă nu va soluționa definitiv problema gravă a cerșetoriei, o va ameliora simțitor. Nu numai prin măsurile severe pe care le va lua de a interzice cerșitul: pe străzi, prin localuri și prin locuințe, dar și prin opera de asistență a celor care s'au obișnuit să trăiască din mila publicului.

Paralel cu supravegherea atență și continuă, cu măsurile de reprimare a cerșetoriei — e necesară, mai cu seamă, opera de asistență socială a celor lipsiți sau a celor cari și-au creiat, din cerșit, o meserie.

Cronica dramatică

TEATRUL NAȚIONAL CLUJ LA TIMIȘOARA:

„Romantioșii“, comedie în 3 acte, în versuri de Edmond Rostand. Traducere de Mircea Dem. Rădulescu. Sincronizată pe muzică de Ch. Gounod. Direcția de scenă: d. Puiu V. Maximilian. Decorul de d. Eugen Trucinsky

Marti seara, 11 Februarie 1941, „Teatrul Național Cluj“ ne-a oferit alt gen de spectacol decât cele reprezentate până în prezent — de când se găsește refugiat la Timișoara.

Ne-a înfățișat una din lucrările lui Edmond Rostand, plină de romantism, lirism și situații de farsă; menită să smulgă spectatorul, timp de două ore, din involburarea de gânduri și griji prin care trecem azi, să-și mai descrețească fruntea și să savureze tablouri parfumate cu naivități de-ale tinereții, bogate în decor, lumină, costume, muzică.

Subiectul

Bergamin și Pasquinot trăiesc în înțelegere ca doi buni vecini. Ei au pus la cale să-și unească copiii printr-o căsătorie și pentru a-și ajunge scopul le-au interzis de a vorbi unul cu altul, pretextând ei însuși că sunt cerțați. Se vorbesc de rău unul pe altul în fața Sylvetei și alui Percinet — copiii lor — pentruca atunci când sunt singuri să se îmbrățișeze. Într-o zi surprind o convorbire a copiilor care-și dădeau o întâlnire, chiar în seara aceea, acolo în grădină. Recurg la ajutorul lui Straforel, un spadassin vestit, pe care-l însărcinează să aranjeze o „răpire“... Totul merge pe voia bătrânilor. Când Sylveta vine la întâlnire spadassinul și negrii lui Straforel sar asupra ei, s'o răpească. Părinții lor îndușoși le dau binecuvântarea.

Dela această întâmplare Percinet devine foarte infumurat și crede în adevăr că el, prin forța lui, a doborât pe răpitori și a scăpat pe Sylveta. Supărați de acest fapt bătrânii se hotărăsc să le dea pe față trucul. Percinet fuge în lume pentruca în dueluri și amoruri să-și găsească idealul. Straforel nu se lasă bătut și pentru a i se plăti factura uzează de un nou truc, care de astă dată reușește să unească pe Sylveta cu Percinet, care, obosit și nemâncat, se întoarce acasă.

Interpretarea

Dna **Daia Nicoară-Andron** (Sylveta), în primele scene, din actul I, nu bănuim pentruce?... emoția premierei?... n'a exprimat corect eleganța versului lui Rostand. Mai târziu însă, dsa le-a dat căldura necesară în toate celelalte paragrafe.

Tot cu prilejul acestui spectacol dna Nicoară-Andron s'a arătat mai stăpână, mult, decât la Cluj, pe gesturi și mișcări în scenă, având și mai multă mobilitate a feței. Siluetă impresionantă în toaletă ca un vis...

Pare-mi-se... adică, nu l e riguros exact; atât colorarea, desenul și modelul toaletei dnei Nicoară-Andron se datoresc tot inspirației dlui Puiu Maximilian, directorul de scenă.

D. **Titus Croitoru**, (Percinet), și-a dovedit cu prisosință dreptul la ascensiune, de amarez, în roluri care pretind lirism și emoivitate tinerească. Are siluetă, voce care se pretează să se formeze minunat (dacă va juca mai des și va fi îndrumat să se per-

fecționeze în direcțiunea genului său), precum și toate celelalte resurse să facă teatru subtil, serios, frumos — și dsa o carieră splendidă.

La d. Croitoru, ca și la celalt element tânăr, d. Liviu Doctor, alt talent tot pentru teatru clasic, cum am mai spus într-o cronică, este necesar să intervie directorii de scenă cu toată atențiunea și râvna pe cari dânsii o merită, să-i diriguiească mai departe, din moment ce i-a lansat în roluri principale, să-i șlefuiască — utilizându-i cât mai des și numai pe linia de roluri în care-i încadrează însușirile cu carisunt înzestrați.

Sunt copiii Teatrului Național Cluj, el trebuie să-i ducă la succesele pe cari le vor reprezenta — pentru a se mândri cu dânsii și pentru împlinirea țelului urmărit și în această direcțiune de instituție.

D. **Mihail Balaban** (Straforel), s'a achitat ca un erou, cu numai zece zile de repetiții, într-un rol greu — si'n versuri de Rostand! A avut o mască, putem spune fără greș, machiat cu multă iscusință, foarte vioi — și sigur — pe fiecare grimaz, atitudine, gest și întreaga mișcare în scenă. Glasul puternic și clar, închiegat cu aptitudinile certe de bun comedian, au reliefat încă odată calitatea artistului și actorului Mihail Balaban.

Dnii Virgil Potoroacă și Ion Fărăianu (primul, Bergamin, tatăl lui Percinet și al doilea,

Pasquinot, tatăl Sylvetei), au reușit să culeagă, în multe scene, hohote de râs și aplauze, mai mult prin măștiile lor foarte reușite, mimica, situațiunile în cari îi fixa acțiunea piesei și mai puțin prin felul cum rosteau versurile, mai cu seamă d. Fărăianu...

Nici vorba, au spus celelalte puține de repetiții.

D. **George Matache** (Blaise, grădinar), a fost o foarte reușită apariție, cu toate că nu spune decât patru cuvinte și are doar două intrări în scenă...

Încă un element tânăr al Teatrului nostru național, care promite să ajungă un comedian de clasă.

Piesa „Romantioșii“ s'a jucat în ansamblu (cu decoruri frumoase, tot astfel: costumele, lumina, muzica și până și nourășii cari treceau pe cerul albastru de primăvara), în condițiuni cari aduc o notă în plus, bună desigur, directorului de scenă care a montat-o, d. Puiu V. Maximilian, care cum se vede, a călcat cu piciorul drept înainte, când a venit la Timișoara.

Așteptăm dela dsa, de-acum puneri în scenă și mai grele — cum promit priceperea și râvna ce ne-a dovedit până în prezent.

E firesc din partea noastră și și a publicului spectator, să dorim a vedea din zi în zi, spectacole și mai bune, cât mai frumoase.

Const. I. Ștefănescu

Judecătoria I, Urbană Timișoara, Secția cf.

Nrul 97—1941 cf.

Extras din publicațiunea de licitațiune

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Banca Națională a României din București, sucursala Timișoara, la cererea urmăritoarei,

Judecătoria ordonă:

Licitațiune nouă în baza §§ 176 și 185 din legea LX. din 1881, asupra imobilului înscris în cf. a comunei Timișoara IV, din circumscripția Judecătoriei I. Urbană Timișoara, Trib. Timiș-Torontal, Nrul 648 pro' cf. A. 1. No. top. 2/5. cu casa No. 553 cu prețul de exclamare de 1.001.000. Lei pentru încasarea creanței de 1.570.500 Lei, capital, interese de 8% de la 4 Decembrie 1934 și accesorii.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii în ziua de 27 Februarie 1941 ora 9 a. m. în localul său oficial, Timișoara I. Palatul Dicasterial ușa No. 11-12. Imobilul ce va fi licitat nu poate fi vândut pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cel cari dorește să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare, drept garanție, în numerar, sau să predea acelulaș delegat, chitanța, constatând depunerea judecătorească prealabilă, a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147.150.170 legea X: 1881, § 21 legea XI; 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare, este dator să

întregească imediat garanția fixată, conform procentului prețului de strigare — la aceiaș parte procentuală a prețului ce a oferit.

Timișoara, la 22 Ian. 1941. Judecător șef (ss) **Dr. Rusalin** Aj-Director de c. f. (ss) **Rădoi** Pentru conformitate: Grefier (ss) **Pelea**

Judecătoria I. Urbană Timișoara secția c. f.

No. 782—1941 c. f.

Încheiere:

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Banca Națională a României, sucursala Timișoara pentru suma de 1,670.500 Lei capital și accesorii;

Având în vedere cererea înaintată de către Banca Națională a României din Timișoara, prin care cere modificarea Publicațiunei și condițiilor de licitație de sub No. 87—1941.

Judecătoria I Urb. Timișoara, secția c. f. rectifică condițiunea din pct. 1, din publicația de licitație cu No. 87—1941 c. f. în sensul că imobilul se va putea vinde, în ziua fixată, pe 27 Februarie 1941 și sub prețul strigării, pe riscul cumpărătorului la licitația ținută în ziua de 4 Apr. 1940, anume Rozalia Stein nasc. Stern. Timișoara, la 10 Februarie 1941

Judecător: (ss) **Dr. Rusalin** Adj. director de c. f.: (ss) **Ioan Rădoi** Pentru conformitate: Grefier (ss) **Pelea**

Rog pe bunul Dumnezeu să ajute scopul nostru să-și regăsească deplină niștea și puterea, ca uniți cu toți sub conducerea M. S. Regelui Misal I și sub înțelegerea, iubirea și vitejia conducătorului nostru, să pășim spre realizarea marilor noastre idealuri naționale.

† NICOLAE

Mitropolitul Ardealului

D. Dumitru Moruzan

noul director al Teatrului Național din Cluj, refugiat la Timișoara

La 1 Februarie 1941, d. Dumitru Moruzan, cunoscutul și talentatul artist dramatic, a fost numit director al Teatrului Național din Cluj, refugiat de astă toamnă la Timișoara, în locul d-lui Neamțu-Ottonel.

Cetitorii „Ecou“-ui îl cunosc prea bine pe d. Dumitru Moruzan, din „cronicile dramatice“ ale noastre, în care am remarcat pe artist, jocul lui perfect de scenă, în toate piesele încare a avut de interpretat vre un rol în „Mușcata din fereastră“ sau în „Femeia îndărătuică“.

Deasemeni, în articolul: „Ce și-au dorit să le-aducă Anul Nou?“ — d. Dumitru Moruzan a fost unul din cei solicitați să ne răspundă ce ar dori să-i aducă Noul An. Și răspunsul D-sale, a fost lapidar și categoric: Să deschidă stagiunea acestui an la Cluj.

Noul director al Teatrului imediat după înscăunare a afișat un apel adresat tuturor artiștilor în care, între altele, spune:

„Comandamentul vremii de azi cere, dela toți, o imediată revizuire a conștiințelor.

S'o facem, cu toții, în interesul Neamului și al Patriei. Să căutăm să fim alții decât cei ce am fost ieri!“

Mai departe dsa fixează, în acelaș apel, conduita pe care o va avea în fruntea Teatrului:

„Voi aprecia pe fiecare la justa lui valoare, indiferent de ce joacă. Singurul meu criteriu de judecată va fi: talentul, munca, utilitatea și disciplina.

Toți vor fi răsplățiți —

raport cu realizările“.

Un artist mare vorbitor și artiștilor — și, de numai astfel putea dsa mula criteriul de răștire, în artă, după realitatea fiecăruia.

Ceiace-i dorim noi, nului Dumitru Moruzan să realizeze tot binele pe care și l-a fixat când a luat conducerea Teatrului Național — și, în plus, să rim ceiace-și dorea de Anul Nou: Să deschidă stagiunea la Cluj, în Cluj, re a fost și va fi întotdeauna numai al nostru.

A apărut

Ghidul Examenelor

de Prof. Nic. Grivu, Prof. C. Nițu, Pavel Bosică și alții. Cuprind treaga materie prevăzută noua programă analitică a examenelor de înaintare definitivat.

— Prețul 200 lei. —

Redacțional

Pe ziua de 31 Decembrie 1940 expirând valabilității tuturor cărților de legitimație eliberate de „Ecou“ în viață pe toți corespondenții administrativi și pe toți cărțile de legitimație preschimbabile.

În viitor, nimeni nu are drept să reprezinte „Ecou“, redacțional sau administrativ — deci nu încaseze vre-o sumă — nu posedă carte de matie eliberată în amant.

Astra Bănățeană

(Urmare din pag. 1-a)

tru sprijinirea trupe'or de teatru care ne vizitau, Astra Bănățeană, sau mai precis conducerea ei, și-a revendecat dreptul de a distribui aceste sume. Trebuia să-și justifice oarecum existența! Și isprava unui modest funcționar dela ce'e două instituții, adică împărțirea subvențiilor, a continuat-o conducerea Astrei Bănățene, dar cu mai mult tâmbălu și cu figura d-lui președinte în presa locală, în cadrul câte unui interviu.

Astra Bănățeană a mai acordat apoi patronajul său — tot pentru a-și justifica existența — unui ziar înființat din inițiativa câtorva bănățeni, dar poștele neamurilor și ale prietenilor d-lui „președinte“ fiind proverbiale, fondurile adunate cu mare greutate au fost repede devo-

rate și astfel existența utidian românesc al Banatului tinuă să fie tot o problemă.

Iar despre alte inițiativă Astrei Bănățene, cronică nu prea amintește multe.

În culise — durere dar dispărut încă culisele de politică românească — s'a mai nou idea unei premii Astra Bănățeană, cu scop să reducă instituția pe ca bună.

Nimeni nu va desapăceastă prlmnere, tocm aceea nădăduim că se și bănățeanul potrivit, ca du-i infuziunea de enercesară, să o transforme organism viu, pentru a fi pe linia marilor realiză trecut, și la înălțimea și ce îi revine azi.

Romulus P